VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO

14.11.2018

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

E-mail sara.kuitunen@eduskunta.fi

LAUSUNTO KANSALAISALOITTEESTA PERINTÖ- JA LAHJAVEROSTA LUOPUMINEN (KAA 6/2018 vp)

Aloitteen mukaan tulisi ryhtyä lainvalmisteluun perintö- ja lahjaverosta luopumiseksi.

Aloitetta perustellaan viittaamalla Ruotsiin ja Norjaan, joissa perintö ja lahjaverotuksesta on luovuttu. Perusteluissa viitataan myös perintöverotuksen aiheuttamiin yhteiskunnallisiin ja moraalisiin ongelmiin. Aloitteen mukaan on olemassa tilanteita, joissa perijä on joutunut myymään perimäänsä omaisuutta voidakseen maksaa perintöveron. Aloitteessa viitataan myös niihin vaikutuksiin, joita verolla on yritysten sukupolvenvaihdoksiin.

Veronmaksajain Keskusliiton mielestä kohtuullinen perintö- ja lahjavero on perusteltu osa Suomen verojärjestelmää, mutta verotuksen kiristyessä sen oikeutus vähenee ja kohtuuttomuuksiin johtavat käytännön tilanteet yleistyvät.

Taantuman jälkeen toimeenpannut mittavat kiristykset veivät perintö- ja lahjaverotusta väärään suuntaan. Kuluvalla vaalikaudella toteutetut huojennukset olivat pieni korjausaskel. Vuoden 2011 tasoon on silti yhä matkaa.

Perintöveroasteikon alarajaa ei ole korotettu vuoden 2009 jälkeen. Alarajan korottaminen olisi kohtuullista ja se huojentaisi erityisesti pienten perintöjen verotusta.

Perintö- ja lahjaverotuksen merkitys verojärjestelmässä

Ensimmäinen Suomessa säädetty yleinen perintö- ja lahjaverolaki on vuodelta 1919. Voimassa oleva perintö- ja lahjaverolaki (378/1940) säädettiin vuonna 1940. Veroluokkia oli neljä ja veroaste kovimmillaan 90 %. Lisäksi sivuperinnöstä oli maksettava kunnallisvero. Lahjaverotus on perintöverotusta täydentävä vero.

Lain sisältö, verotusmenettely ja arvostusperusteet ovat muuttuneet merkittävästi ja useaan otteeseen. Nimellisiä verokantoja on alennettu samaan aikaan, kun arvostuksessa on siirrytty yhä laajemmin käyttämään omaisuuden markkina-arvoja. Merkittäviä muutoksia ovat olleet yritysten ja maatalouden sukupolvenvaihdosten helpottaminen 1979 ja sivuperinnön ja –lahjan kunnallisverotuksen kumoaminen 1995.

Perintö- ja lahjaveroa on budjetoitu kerättäväksi vuosina 2018 ja 2019 720 miljoonaa euroa. Vuonna 2017 veroa kertyi 909 miljoonaa euroa. Vero on noin 1,6 % valtion

keräämistä veroista ja veroluonteisista maksuista. (Talousarvioesitys 2019). Perintö- ja lahjaverotusta alennettiin merkittävästi vuosina 2008 – 2011, jolloin veron alaraja korotettiin 3 400 eurosta 20 000 euroon ja puoliso- ja alaikäisyys vähennyksiä korotettiin ja III veroluokka poistettiin. Nämä muutokset poistivat tai ainakin lievensivät merkittävästi perintöverotukseen liittyneitä kohtuuttomia tilenteita.

Vuoden 2011 jälkeen perintöveroasteikkoja on kiristetty, kunnes vuonna 2018 kiristyksiä hieman purettiin. Rintaperillisen korkein veroprosentti on nyt 19 %, kun se oli vuonna 2011 13 %.

Perintö- ja lahjaverotuksen poistamisen vaikutuksia

Pellervon Taloudellinen tutkimuskeskus arvioi perintö- ja lahjaverotuksen poistamisen vaikutuksia raportissa 246/2014. Jos vastaava verotulo kerättäisiin luovutusvoittoverotusta kiristämällä, perilliset maksaisivat luovutusvoittoveron paitsi oman omistusaikansa aikana tapahtuneesta arvonnoususta niin myös perittävien omistusaikaisesta arvonnoususta. Nykyisillä veroprosenteilla vero olisi vähintään 18 % myyntihinnasta. Rintaperillisen perintövero enimmillään 19 %:a ja 200 000 euron perintöosasta n. 11 %.

Koska kaikkea perittyä omaisuutta ei myytäisi, pitäisi perintö- ja lahjaverotulojen kompensoimiseksi korottaa kaikkien luovutusvoitonverotusta ja luopua oman asunnon luovutusvoiton verovapaudesta osittain tai kokonaan. Luovutusvoittojen verotuksen kiristäminen aiheuttaa lukkiutumisvaikutusta, joka on omistusasuntojen kohdalla merkittävä este työn ja tekijöiden kohtaamiselle.

Perintö- ja lahjaverotuksen korvaaminen luovutusvoittoja verottamalla merkitsisi, että veroa joutuisivat edelleen maksamaan pienten pesien perilliset, jotka joutuisivat realisoimaan omaisuuden, yleensä yhden asunnon, voidakseen jakaa perinnön. Sen sijaan yhden perillisen perikunnat ja varakkaat perikunnat eivät joutuisi realisoimaan omaisuutta perinnönjaon toteuttamiseksi.

Nykyinen lainsäädäntö tarjoaa tehokkaat keinot huojentaa yritystoimintaa jatkavien perillisten verotusta, eikä perintö- tai lahjaveroa voida pitää merkittävänä haittana yritystoiminnalle.

Teemu Lehtinen
Toimitusjohtaja

Vesa Korpela
lakiasiain johtaja